

Nr. 61643/07.10.2013

Aprobat,
SECRETAR DE STAT,
Vasilica Ștefania DUMINICĂ

REGULAMENT SPECIFIC
privind organizarea și desfășurarea
OLIMPIADEI NAȚIONALE UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru
ELEVII DIN MEDIUL RURAL (ȘCOLI GIMNAZIALE)

Capitolul I
Cadrul general

Art.1. (1) Prezentul regulament cuprinde cadrul de organizare și desfășurare al olimpiadei naționale **UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ**, destinată elevilor din **școlile gimnaziale din mediul rural** și are ca obiectiv **asigurarea egalității de șanse la nivelul activității de excelență**, prin valorificarea competenței de lectură (și ca literacy) ca premisă în sporirea orizontului cognitiv și pentru dobândirea succesului școlar.

(2) Competiția își propune să valorifice, în spiritul principiului egalității de șanse, **competența pedagogică și științifică a profesorilor de limba și literatură română și de celelalte discipline din mediul rural**, oferindu-le șansa de afirmare profesională, dezvoltând cooperarea cu scopul valorificării componente de excelență în predare-învățare-evaluare.

Art. 2. (1) Olimpiada stimulează elevii capabili de performanțe înalte din clasele gimnaziale din mediul rural, prin dezvoltarea pasiunii pentru cunoaștere, prin lectură și dezvoltarea creativității.

(2) Rolul olimpiadei este de a contribui la dezvoltarea competențelor dobândite de elevii de gimnaziu capabili de performanțe înalte la limba și literatură română și la celelalte disciplinele de studiu, centrate pe următoarele acțiuni specifice învățării eficiente: **identificarea, prelucrarea, utilizarea, exprimarea (ilustrarea, exemplificarea, transpunerea), analizarea/ sintetizarea, evaluarea/ aprecierea/ interpretarea/ modelarea.**

(3) Competiția își propune să integreze cunoștințele din diferite domenii, dobândite de către elevi prin lectură conștientă și dirijată și să evalueze nivelul de înțelegere a mesajului din textele ficționale și nonficționale, din diferite stiluri funcționale, prin valorificarea componente **literar-nonliterar** din programa școlară.

(4) Abordarea cunoașterii deschide perspectiva transdisciplinară, conform prevederilor din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, prin corelarea conținuturilor învățate la disciplinele din ariile curriculare din gimnaziu, cu ajutorul competenței de lectură (inclusiv prin componenta literacy).

(5) În județele în care există școli cu predare în limbile minorităților naționale, olimpiada are două secțiuni: pentru **școli cu predare în limba română** și pentru **școli cu predare în limbile minorităților naționale.**

Art. 3. (1) Olimpiada are următoarele etape: **pe comună, județeană și națională.**

(2) La etapele pe comună și județeană, elevii vor susține o probă scrisă de 2 ore.

(3) La etapa națională, echipajele vor susține două probe:

a. prezentarea unui portofoliu,

b. susținerea unei probe scrise, cu durata de 2 ore.

Scopul acestui tip mixt de evaluare este să asigure punerea în valoare a culturii generale a elevilor, a competențelor de comunicare în limba română și a competențelor culturale și de interrelaționare, cu scopul creșterii calității universului cognitiv individual.

Capitolul II

Programa și structura subiectelor

Art. 4. (1) Programa olimpiadei respectă **curriculumul extins pentru clasele gimnaziale**. Sunt recomandate **exerciții de logică a comunicării, perspicacitate, rezolvarea de probleme cotidiene, studii de caz etc., care să implice valorificarea elementelor de cultură generală**, prin coroborarea informațiilor pe care elevii le dețin prin parcurgerea programelor școlare.

(2) Subiectele pentru etapa națională vor evalua deopotrivă competențele de comunicare orală și scrisă la limba și literatura română ale elevilor și elementele de cultură generală specifice gimnaziului cu respectarea programei și a particularităților de vârstă ale concurenților și de mediu geografic, etnografic, cultural de proveniență.

(3) În elaborarea răspunsurilor, concurenții vor apela atât la conținuturile specifice disciplinei limba și literatura română, cât și la cele specifice celorlalte discipline de studiu, abordate în raport de complementaritate, din perspective lecturii, ca activitate specifică pentru informare.

Art. 5 (1) Subiectele evaluează nivelul competențelor dobândite atât prin educație formală, cât și informală și vizează capacitatea de tratare disciplinară/interdisciplinară/transdisciplinară a subiectelor propuse.

(2) Structura subiectelor din **anexa** la prezentul regulament respectă domeniile din programele școlare și este comună pentru ambele secțiuni ale concursului: școli cu predare în limba română și școli cu predare în limbile minorităților naționale.

(3) Evaluarea la etapa națională constă în două probe, conform precizărilor Art. 3, alin. (3) din prezentul regulament, după cum urmează:

a. Proba de evaluare a unui **portofoliu** elaborat de echipaj în perioada de pregătire, imediat următoare etapei județene, cu respectarea structurii și indicațiilor din **anexa** la prezentul regulament specific;

b. **Proba scrisă** constând în rezolvarea, în echipă, unui subiect a cărui structură se află în **Anexa** la prezentul regulament specific.

(4) Subiectele pentru proba scrisă la etapele județeană și națională sunt elaborate de membrii grupului de lucru, sub coordonarea inspectorului general din MEN, în preziua fiecărei etape a concursului.

(5) La etapa județeană, răspunsurile vor fi formulate individual, iar la etapa națională, vor fi elaborate prin consultare, în cadrul echipei, răspunsul fiind transcris de către un raportor desemnat dintre elevii care alcătuiesc echipajul.

(6) În fiecare sală de concurs, vor fi repartizate câte 4 echipaje.

Capitolul III

Organizarea comisiilor

Art. 6. Răspunderea pentru organizarea și desfășurarea etapelor anterioare etapei naționale ale olimpiadei revine inspectoratului școlar al fiecărui județ, prin inspectorul de specialitate (limba și literatura română).

Art. 7. (1) Organizarea comisiilor pentru fiecare dintre etapele anterioare etapei naționale respectă prevederile din *Metodologia – cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare*.

(2) Comisia Centrală a concursului are următoarea componență:

- **1 președinte de onoare, personalitate marcantă a culturii românești**

- 1 președinte, cadru didactic universitar, personalitate culturală recunoscută

- 1 președinte executiv, inspectorul general din MEN

- 1 secretar, inspectorul de specialitate din județul gazdă

- 18 membri evaluatori (9 profesori din mediul rural și 9 profesori mediul urban)

(3) Comisia de contestații este alcătuită din profesorii care au evaluat inițial la o altă clasă.

Capitolul IV

Evaluarea

Art. 8. (1) La toate etapele concursului, evaluarea lucrărilor scrise se face de către profesori de limba română având merite deosebite, care nu au elevi calificați la etapa respectivă, la clasa la care evaluează.

(2) Componența Comisiei Centrale este propusă de inspectorul general din MEN, avizată de directorul general al DGEÎTPV și aprobată de secretarul de stat pentru învățământul preuniversitar.

Art. 9. (1) La etapa națională, evaluarea vizează atât **calitatea portofoliului județului**, cât și nota obținută la **lucrarea scrisă elaborată în echipă** și este realizată de două subcomisii combinate (profesori atât din mediul rural cât și din mediul urban, în număr egal) pentru portofoliu și pentru proba scrisă.

(2) Evaluarea respectă baremul stabilit de grupul de lucru și validat de Comisia Centrală.

(3) Punctajul maxim acordat este 100 de puncte la portofoliu și de 100 de puncte la proba scrisă.

(4) Punctajul final se calculează ca sumă a punctajelor acordate de fiecare dintre cele două subcomisii (în total, 200 de puncte).

Art. 10. (1) Elevii pot contesta rezultatul inițial la proba scrisă. Punctajul acordat la proba b) nu se contestă.

(2) La oricare dintre etapele olimpiadei, în urma reevaluării lucrărilor scrise, punctajul inițial se va modifica numai dacă între acesta și cel obținut la reevaluare este o diferență mai mare de 10 puncte.

(3) Pentru lucrările scrise care inițial au obținut între 91 și 100 de puncte, punctajul final este cel acordat de comisia de contestații.

Art. 11. La toate etapele olimpiadei, rezultatele finale se comunică după cel mult 6 ore de la încheierea intervalului orar pentru depunerea contestațiilor.

Capitolul V

Selecția elevilor și norma de reprezentare

Art. 12. (1) Numărul de locuri pentru etapa județeană va fi stabilit de comisia județeană de organizare și desfășurare a concursului și comunicat din timp fiecărei școli gimnaziale din mediul rural.

(2) La etapa națională a olimpiadei, din fiecare județ va participa câte un echipaj alcătuit din 4 elevi (câte unul pentru fiecare clasă gimnazială), atât de la școli cu predare în limba română, cât și de la școli cu predare în limbile minorităților naționale. Nu se admite nicio derogare de la această prevedere.

(3) Pentru calificarea la etapa națională a olimpiadei, în situația de punctaj egal, comisia județeană va stabili criteriile de departajare, validate de președintele executiv (inspectorul de specialitate – limba și literatura română din cadrul inspectoratului școlar), apoi va opera departajarea, prin aplicarea criteriilor adoptate.

(4) În urma stabilirii ierarhiei la etapa județeană, se comunică rezultatele inițiale, prin afișarea pe clase, în ordine alfabetică.

(5) După reevaluarea lucrărilor contestate, se afișează rezultatele finale, în ordine alfabetică și valorică.

Art. 13. Fiecare comisie județeană are obligația să transmită județului gazdă pentru etapa națională, baza de date privind elevii calificați, în termen de 5 zile de la finalizarea etapei județene.

Capitolul VI

Premierea

Art. 14. (1) În vederea premierii, la etapele olimpiadei anterioare etapei naționale, ierarhia concurenților se stabilește **în ordinea descrescătoare a punctajului final obținut de fiecare concurent**. La etapa națională, ierarhia vizează echipele participante.

(2) La etapa națională, se acordă câte 3 premii (de regulă un premiu I, un premiu II și un premiu III) și mențiuni pentru cel mult 10% din numărul județelor participante (în principiu, 4 mențiuni).

(3) În situația acumulării de punctaje egale, departajarea va avea în vedere originalitatea tratării itemului 5 de la Partea a II-a, din subiectul la proba scrisă în echipă.

Art. 15. (1) Premiile și mențiunile se acordă de MEN și constau în diplome semnate de ministrul educației și în bani, conform cuantumului aprobat pentru echipaje, prin ordin de ministru.

(2) Se pot acorda de către sponsori și premii speciale în bani, cărți, obiecte de birou și papetărie, excursii/tabere, atât în țară, cât și în străinătate. Acestea vor fi însoțite de diplome acordate de societăți științifice, asociații profesionale, universități, autorități locale sau alți sponsori.

(3) Premiile speciale sunt însoțite de diploma emise de inspectoratul școlar a județului gazdă și de sponsori.

(4) În vederea acordării premiilor speciale, Comisia Centrală va stabili criteriile de atribuire, care vor fi afișate înainte de începerea evaluării.

(5) Premiile speciale se acordă independent față de premiile și mențiunile acordate de MEN.

Art. 16. Atât portofoliile, cât și lucrările elaborate în echipă la etapa națională pot fi publicate prin sponsorizare, în urma solicitării acordului autorilor acestora. De eventuala publicare a lucrărilor răspunde inspectorul de specialitate de la județul gazdă.

Capitolul VII

Dispoziții finale

Art. 17. (1) Elevii din fiecare județ participanți la etapa națională vor urma o etapă de pregătire care va consta în elaborarea portofoliului, cu respectarea temei anunțate a ediției din fiecare an.

(2) După stabilirea listei elevilor care participă la etapa națională, inspectorii de specialitate vor organiza, la nivelul inspectoratului școlar, o întâlnire cu echipajul, cu profesorii însoțitori și cu părinții elevilor, în vederea instruirii acestora.

(3) Echipajul fiecărui județ va fi însoțit la etapa națională de către 1 profesor, de regulă cel care a fost desemnat de inspectorul de specialitate să pregătească elevii pentru elaborarea portofoliului;

(4) Elevii participanți la fiecare etapă a olimpiadei vor avea asupra lor carnetul de elev cu fotografie, ștampilat pentru anul școlar în curs, ca document necesar profesorilor asistenți pentru verificarea identității.

(5) Elevii participanți la etapa națională a olimpiadei vor avea asupra lor și avizul epidemiologic eliberat de medicul de familie cu cel mult 48 de ore înainte de începerea competiției.

Art. 18. (1) Profesorul delegat pentru a însoți elevii la etapa națională răspunde de supravegherea acestora pe toată perioada desfășurării olimpiadei.

(2) Profesorul delegat însoțește permanent elevii încredințați, având în vedere faptul că aceștia sunt minori.

Art. 19. (1) În cazul în care familia unui elev dorește să-l însoțească la etapa națională, inspectorul de specialitate va solicita părinților o declarație pe propria răspundere, prin care aceștia iau la cunoștință programul olimpiadei și își asumă respectarea acestuia, precum și supravegherea elevului.

(2) În cazul în care unul dintre elevii din lista comunicată pentru etapa superioară nu poate sau nu mai dorește să participe, directorul școlii sau, după caz, inspectorul de specialitate de la nivelul inspectoratului școlar vor comunica, prin adresă oficială, centrului de organizare și desfășurare a etapei, datele următorului elev din ierarhia clasei.

Art. 20. Pentru asigurarea egalității de șanse, nu se admite transferul locurilor de la o clasă la alta și nici suplimentarea numărului de locuri acordate școlii/ județului, la niciuna dintre etapele olimpiadei.

**Director General,
Liliana PREOTEASA**

**Inspector General,
Mina-Maria RUSU**

**Anexa la Regulamentul specific privind organizarea și desfășurarea olimpiadei naționale
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ
pentru elevii din mediul rural (școli gimnaziale)**

Scopul studierii limbii și literaturii române în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

Scopul olimpiadei este de a crea elevilor din mediul rural un spațiu deschis al cunoașterii, prin conștientizarea faptului că între discipline granițele sunt flexibile și cuprind o zonă de interferență, în care se găsesc conținuturile care pot fi abordate deopotrivă din perspectiva de cunoaștere dată de fiecare dintre disciplinele de studiu. În acest sens, **Recomandarea Parlamentului European** și a **Consiliului Uniunii Europene** privind *competențele-cheie* din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (2006/962/EC) conturează, „profilul de formare european” structurat pe domenii de competența cheie:

- *Comunicare în limba maternă*
- *Comunicare în limbi străine*
- *Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii*
- *Competența digitală*
- *A învăța să înveți*
- *Inițiativă și antreprenoriat*
- *Sensibilizare și exprimare culturală.*

Competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini care urmează să fie formate până la finele școlarității obligatorii, al căror rol este sprijinirea împlinirii și dezvoltării personale, formând elevul din mediul rural pentru o inserție socială corectă și de succes. Structurarea acestor competențe-cheie se realizează la intersecția mai multor paradigme educaționale și vizează aspecte inter- și transdisciplinare, metacognitive, realizabile prin efortul tuturor ariilor curriculare. Olimpiada dorește să asigure șanse egale pentru elevii din mediul rural în privința accesului la o carieră de succes, ca urmare a parcurgerii traseului școlar.

**Tema portofoliului pentru ediția 2013 a etapei naționale a concursului: INCURSIUNE ÎN
UNIVERSUL CUNOAȘTERII**

A. Structura portofoliului pentru etapa națională:

**Proba are drept scop raportarea la modele, crearea unor repere valorice locale pentru evoluția elevilor și descoperirea importanței județului/zonei pentru dezvoltarea cunoașterii. Prin elaborarea portofoliului, elevii din mediul rural vor cunoaște mai bine valoarea școlii pentru formarea și dezvoltarea personalității creatoare a ființei umane și vor înțelege că, indiferent din ce mediu provine, un elev dotat poate deveni o personalitate marcantă a epocii sale.*

a. Dimensiuni:

5 - 8 pagini, format A4, TNR 12, la 1,5 rânduri, text (cel puțin 60% din economia portofoliului) și imagini

b. Conținut:

Portofoliul va fi realizat ca urmare a documentării privind oameni de seamă din zona geografică sau din județ care au contribuit la dezvoltarea orizontului cunoașterii. Portofoliul poate prezenta una sau mai multe personalități locale, după modelul studiului monografic, adaptat la nivelul gimnaziului. Se va accentua asupra traseului școlar al personalității prezentate, cu precizarea momentului care a favorizat afirmarea valorii în universul cunoașterii. Elevii vor prezenta succint opera personalității/personalităților și contribuțiile la dezvoltarea universului cunoașterii la nivel național sau internațional.

B. Proba scrisă

1. Subiectul la etapele pe **comună și județeană** are următoarea structură:

Partea I cuprinde cinci itemi prin care se evaluează competențele specifice la *limba și literatura română*. Textul-suport este un text sau fragment de *text literar*, selectat cu respectarea particularităților de vârstă ale elevilor și a programei școlare la fiecare clasă.

Punctajul maxim acordat - **20 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare item).

Partea a II-a cuprinde cinci itemi prin care se evaluează universul cunoașterii la nivel de cultură generală. Textul-suport este *un text nonficțional (nonliterar)* în conformitate cu programa școlară.

Punctajul maxim acordat - **20 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare item).

Partea a III-a cuprinde șase itemi care evaluează *competențele deținute de elevi privind scrierea despre textul nonliterar sau imaginativă*. Primii patru itemi vizează competența de receptare a mesajului scris (text nonfincțional), iar următorii doi itemi vizează competența de producere de text (ficțional sau nonfincțional). Prin identificarea și prelucrarea informațiilor din textul-suport (*text nonfincțional/nonliterar*), elevii vor răspunde unor întrebări de logică și cultură generală (cu respectarea particularităților de vârstă) conform programelor școlare, după modelul testărilor internaționale.

Punctajul maxim acordat - **50 de puncte** (câte 5 puncte pentru fiecare din primii patru itemi și câte 15 puncte pentru fiecare din ultimii doi itemi)

10 puncte se acordă din oficiu

Total – 100 de puncte

2. Subiectul la **etapa națională** este adresat echipajului și constă în rezolvarea, în echipă, a unui subiect cu următoarea structură:

Partea I cuprinde zece itemi prin care se evaluează universul cunoașterii la nivel de cultură generală. Textul-suport este *un ficțional (literar)/ nonfincțional (nonliterar)* în conformitate cu programele școlare. La elaborarea răspunsului, elevii se vor consulta, iar scrierea acestuia va fi făcută de către elevul desemnat ca raportor al echipajului.

Punctajul maxim acordat - **40 de puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare item).

Partea a II-a cuprinde cinci itemi care evaluează *competențele deținute de elevi privind scrierea despre textul nonliterar sau imaginativă*.

- Primii patru itemi vizează competența de receptare a mesajului scris (text nonfincțional), iar ultimul item vizează competența de producere de text ficțional. Prin identificarea și prelucrarea informațiilor din textul-suport, elevii vor răspunde unor întrebări de logică și cultură generală (cu respectarea particularităților vârstei elevilor de gimnaziu) conform programelor școlare, după modelul testărilor internaționale.

- Ultimul item (secvența de text ficțional) va solicita elaborarea unui text imaginativ după metoda creațiilor cu mai mulți autori, practică aplicată în beletristica actuală (O creație și mai mulți autori).

Punctajul maxim acordat - **50 de puncte** (câte 5 puncte pentru fiecare din primii patru itemi și 30 de puncte pentru ultimul item)

10 puncte se acordă din oficiu

Total – 100 de puncte

În spiritul formării la elevi a competențelor-cheie, prin abordarea inter- și transdisciplinară a conținuturilor disciplinare, olimpiada își propune să stimuleze elevii capabili de performanță din clasele gimnaziale din mediul rural, în vederea accesului la cunoașterea complexă.

**Inspector General,
Mina-Maria RUSU**